

- Heemkundige Krings Sas van Gent
- Werkgroep Behoud Canisvliet
- Natuurbeschermingsvereniging

DE STELTKLUUT

STAATSNATUURRESERVAAT C A N I S V L I E T (SBB)

te

SAS VAN GENT (Z-V1.)

Johan van den Steen

januari 1993.

INHOUD

Blz. 1	: Inhoud.
Blz.2 & 3	: Inleiding.
Blz.3 t/m 6	: Beheer.
Blz. 3	: Waterkwaliteit/Waterpeilbeheersing.
Blz. 4	: Vis/Visvangst/Visbestand/Hengelseizoen.
Blz. 5	: Boschages/Wandelpad/Bordjes SBB.
Blz.5 & 6	: Weidestrand:Vee/Beweiding/Maaien.
Blz.6	: Jacht/Recreatiedruk/Verstoring/Sluikstorting/Wildschade.
Blz.7 t/m 9	: Fauna en Flora.
Blz.7	: Vogels.
Blz.8	: Andere dieren/Vlinders/Insecten.
Blz.9	: Flora.
Blz.10	: Geleide rondwandelingen/Voordrachten/Media.
Blz.10 & 11	: Besluit.

Bijlagen :

- 1 : opsomming waargenomen vogels.
- 2 : idem broedvogels.
- 3 : Kaartje peilbeheer 1991/1992.
- 4 : Sanering Canisvliet (Kaartje).
- 5 : idem (toelichting).

INLEIDING

*****

Het afgelopen jaar is voor Canisvliet een zeer belangrijk jaar geweest. Na meer dan 30 jaar onafgebroken strijd voor het behoud van dit natuurreservaat is men thans op het terrein met een zeer grondig onderzoek begonnen.

De in 1990 opgerichte werkgroep "Gebiedsgerichte benadering Canisvliet" besloot, op grond van een visie/studie op de natuurontwikkeling in en rond Canisvliet in het kader van het Natuurbeleidsplan, tot dit onderzoek welke een aanvang nam in maart en onafgebroken doorliep tot het eind van het afgelopen jaar.

Er werden overal rond het gebied peilputten geplaatst teneinde het grond- en oppervlaktewaterpeil te meten en enig inzicht te krijgen omtrent de omvang van inspoeling van sterk vervuild polderwater en infiltratie van dito water uit het kanaal Terneuzen-Gent (kwelwater).

De waterkwaliteit van de kreek werd onderzocht, diepte en omvang van de sterk met nutriënten en toxische stoffen belaste waterbodem (modderlaag) gemeten en tal van andere daarbij nuttige onderzoeken uitgevoerd. Ook het visbestand werd onderzocht.

Aan de hand van de uitslag van dit onderzoek, welke tegen eind maart 1993 mag worden verwacht, zal beslist worden of men Canisvliet al dan niet zal saneren en in bevestigend geval hoe.

Verwijderen van de sterk vervuilde modderlaag, verbeteren van de waterkwaliteit, aanpassing van de waterhuishouding en uitbreiding van het gebied zijn prioriteiten (Zie bijlage 4 & 5).

Vanuit de Provincie Zeeland kreeg het perceel land tussen vissersverkoortingsweg en de kreek het voorlopig statuut van "Reservaat" en het volle dig stuk ten noorden ervan "Natuurontwikkeling". Dit is een zeer gunstig verloop. Canisvliet zit, zoals reeds is gebleken, te krap in zijn jasje waardoor fauna en flora de kans niet krijgen zich op een natuurlijke wijze te ontwikkelen. Ook in de aangrenzende Anthonijpolder, tussen kreek en kanaal, dienen natuurvriendelijke voorzieningen te komen waarbij in eers instantie moet gedacht worden aan het stopzetten van gebruik van fosfaten, herbiciden, pesticiden (spuiten) e.d. en qua inrichting enkel passieve recreatie toe te laten identiek aan de thans bestaande regels binnen het natuurreservaat zoals het nu is.

Fauna, en in het bijzonder de vogels, bleven, vergeleken met verleden jaar, stabiel. Geen verdere achteruitgang dus. Canisvliet zit blijkbaar op een dieptepunt. Wanneer de nood het hoogst is, is de redding nabij. Laat ons hopen dat dit voor de dieren en planten van Canisvliet het geval zal zijn.

De flora was daarentegen iets beter. Twee soorten orchideeën, Kruipend Moerascherm, Platte Bios e.a. werden teruggevonden op het weidestrand (SBB). Dit bleek een zeer zeldzame bijna unieke plantengemeenschap voor Nederland te zijn. Het pas eind juli maaien, wegens overvloedige neerslag, zal daar zeker niet vreemd aan zijn geweest en was ook DE reden waarom we het afgelopen jaar zo een bijzonder rijk vlinderjaar hadden met een nieuwe soort het Landkaartje (zomervorm) en de sinds 30 jaar niet meer vastgestelde Koninginnepage als hoogtepunt.

Canisvliet werd het afgelopen jaar 121 maal bezocht en 55 maal volledig geïnventariseerd qua fauna en flora.

I, B E H E E R

WATERKWALITEIT/WATERPEILBEHEERSING =====

Het staat vast dat de waterkwaliteit van het kreekwater van Canisvliet ernstige zorgen baart. Het invoeren van het peilbeheer en gebruik van meststoffen, insecticiden e.d. hebben, sinds de ruilverkaveling 1960-1968, een zeer sterke eutrofiering/vergiftiging van het kreekwater voor gevolg gehad waardoor ontwikkeling van tal van plantaardige en aquatische levensgemeenschappen onmogelijk werd. De onderwaterflora is totaal verdwenen. Allerlei kleine waterdier-tjes zoals Bloedzuigers, Watertorren e.d., vroeger zo talrijk, worden niet meer aangetroffen. Het visbestand is ontregeld en de kreek wordt jaar na jaar onrustbarend ondieper waardoor verlandingsplanten zoals Wilgeroosje, Liesgras e.a. welig tieren.

Op bepaalde plaatsen werd, zoals reeds bij herhaling in voorgaande rapporten gemeld, een toxische modderlaag van meer dan 5 meter aangetroffen!

Toch waren er het afgelopen jaar weer enkele gunstige ontwikkelingen in die zin dat er minder vervuild oppervlaktewater vanuit de polder in de kreek terecht kwam en Canisvliet tot tweemaal toe een enorme hoeveelheid zuiver water (neerslag) te verwerken kreeg (bijna telkens ½ meter!) namelijk in juni (NAP + 21) en in november (NAP + 15). Dit heeft het kreekwater ongetwijfeld goed gedaan. Fauna en flora raageerden onmiddellijk positief.

Daarenboven is de beheersing van het waterpeil (peilbeheer) sedert 1991 gewijzigd en bleef het afgelopen jaar (ook in de winter) aan de hoge kant met veel minder verschil tussen zomer- en winterpeil (NAP -10 / - 35 gemeten aan de peilmeter aan de Visserverkortingsweg) met minder nefaste gevolgen voor dier en plant. Of men dit gedaan heeft in het kader van het te verwachten globaal onderzoek in 1992 is niet duidelijk (Zie bijlage 3).

Een natuurlijk waterpeil d.i. zomer laag/winter hoog geeft pioniersvogels zoals Strandloper, Plevieren, Ruiters, Snippen e.d., zo karakteristiek voor de Zeeuws-Vlaamse kreken, opnieuw een kans. De waterkwaliteit moet echter eerst drastisch verbeteren want zolang dat niet is gebeurd kan Canisvliet zich in d

zomermaanden, bij aanhoudende droogte, geen laag waterpeil veroorloven zoniet zullen vissterfte (zuurstofgebrek) en botulisme (hoge watertemperatuur) onvermijdelijk zijn zoals reeds gebeurde in 1985, 1988 en 1989.

VIS/VISVANGST/VISBESTAND/HENGELSEIZOEN.
 =====

Het werd aan de hand van de in het afgelopen jaar gevangen en gesleepte vis overduidelijk dat er iets mis gaat met het visbestand op Canisvliet. Brasem, Kolblei en Karper hebben een zeer groot overwicht t.o.v. andere nu schaarse tot zeldzame vissoorten. Deze vissen werken door hun gewoel op de modderbodem van de kreek de eutrofiering nog verder in de hand.

Toch werden er het afgelopen jaar, in zeer beperkte mate, opnieuw enkele andere soorten gevangen zoals Snoek, Snoekbaars, Baars, Voorn en Paling. Dit was verleden jaar geenszins het geval en kan mogelijks het gevolg zijn van de grote hoeveelheid bijgekomen zuiver water (neerslag) en het hoog houden van het waterpeil.

Het kuitschieten was zoals verleden jaar onopvallend. Voor enkele jaren nog jaarlijks een zeer mooi terugkomend spektakel in het voorjaar vooral van de Karper. Enkel op 23 mei werd kuitschieten van deze vissen positief vastgesteld. Heel het jaar door zag ik de Karper echter regelmatig volledig boven water springen hetgeen ik vroeger zelden of nooit had vastgesteld. Het hengelseizoen is niet slecht geweest en er werd vrij regelmatig vis gevangen. In het naseizoen vrij veel Voorn en zelfs enkele Snoeken. Aan de hengelaars zou ik willen vragen geen afval achter te laten. Plastieke zakken en doosjes alsmede allerlei ander hengelmateriaal, afkomstig van twee hengelwinkels uit Zelzate, heb ik regelmatig opgeruimd. Het is duidelijk dat ook de hengelaars zelf er een groot belang bij hebben om op een niet vervuilde daartoe bestemde plaats rustig te kunnen hengelen. Er werd zelfs door een beoefenaar een vuilnisemmertje opgehangen welke hij regelmatig komt leegmaken. Een voorbeeld en lovenswaardig initiatief. Ook wordt gevraagd de oeverbegroeiing ongemoeid te laten zoals riet en lisdodde.

Eind oktober, begin november werd er opnieuw gesleept door de beroepsvisser. Veel vis en ook daar bijna uitsluitend Brasem en Kolblei. Dit gebeure kan het overwicht van deze soorten toch weer een beetje reduceren. Hier wordt gevraagd om bij het binnenhalen en transporteren van de gevangen vis aan de noordkant niet door de boschages te rijden gezien er ruime mogelijkheid is langs het grote hek.

Op 7 november had een visonderzoek plaats in het kader van het aan gang zijnde globaal onderzoek van het hele gebied. Op bepaalde plaatsen een enorm hoeveelheid vis en ook hier dezelfde vaststellingen. De vis werd deskundig bekeken, gewogen, gemeten én teruggezet.

Op 22 april overleed de Heer R.Janssens, beroepsvisser. Meer dan 45 jaar heeft hij met soms ietwat te grote zorg het wel en wee op Canisvliet gevolgd in het bijzonder m.b.t. zijn beroepsactiviteiten. Maar anderzijds had hij ook veel belangstelling voor de natuur, waarmede hij dagelijks geconfronteerd werd, en speelde regelmatig belangrijke waarnemingen en broedvo-gelinformatie door. Ik hoop met zijn opvolgers op eenzelfde samenwerking.

BOSCHAGES/WANDELPAD/BORDJES SBB.

De boschages rond de kreek zijn flink uit en aan de noordkant vormen ze nu een flinke afscherming (rust). Daar schiet ook de onderbegroeiing van de enkele jaren geleden zo drastisch gesnoeide boschages weer flink op en maken een goede verblijfplaats uit voor tal van broedende zangvogels. Vrij houden van het wandelpad is echter een eerste vereiste (recreanten). Ook de aanplant van knotwilgen (*Salix alba*) aan de zuidwestkant van de kreek nabij de visstijgers doen het goed maar dienen gesnoeid te worden om omwaaien te vermijden.

Eind oktober werden alle oude bordjes van het SBB vervangen door nieuwe met een voor het gebied aangepaste tekst.

Twee met opschrift "Natuurreservaat - Geen toegang" en aan alle ingangen "Vrije wandelingen op wegen en paden"

"VERBODEN toegang buiten wegen en paden, met motorvoertuigen, (brom). fietsen en paarden en met niet gelijnde honden"

Een zeer duidelijke en niet mis te verstane tekst. Onmiskenbaar een verbetering want fietsers, bromfietsers en loslopende honden waren legio.

Een vereniging uit Zelzate organiseerde zelfs een fiets-wandeltocht binnen het reservaat en vond niets beters dan draaihekken en bordjes uit te trekken en in de gracht te werpen. Ik ben hen in Zelzate gaan opzoeken en hen verzocht dergelijke zaken achterwege te laten en onmiddellijk alles te gaan herstellen wat ook is gebeurd.

WEIDESTRAND/VEE/HEWEIDING/MAAIEN.

Ook op het weidestrand doen zich veranderingen voor. De Russsoorten, welke sinds de ruilverkaveling (1960-1968) massaal tot ontwikkeling kwamen, worden aan de vloedlijn langzaam maar zeker vervangen door Liesgras (verlandingsplant) mogelijk een gevolg van het verhoogd waterpeil en het sterk eutroof kreekwater. Voor waadvogels zoals Strandlopers, Plevieren e.d. is er geen rust- en fourageerplaats meer (afwezigheid van slikrand).

Toch is en blijft het zo belangrijke weidestrand samen met de rietkraag de kern van het gebied als pleister-,slaap-,en rustplaats voor tal van vogelsoorten. De plantengemeenschap is er uniek (Zie flora). Een voor dier- en plant aangepaste weideafrastering blijft een uitdrukkelijke wens en is ook beweiden met een niet te groot aantal dieren noodzakelijk. Op 21 april kwamen vier stuks vee op de weide welke op 18 augustus opnieuw werden weggehaald. Op 17 september weer twee koeien die bleven tot 7 november. Uitbreken van het vee werd dit jaar niet vastgesteld.

Laat, niet of om het jaar maaien is onmiskenbaar een natuurvriendelijk gerichte beheersmaatregel waardoor de flora samen met het vlinder- en insectenleven de kans krijgen tot volle ontwikkeling te komen.

JACHT/RECREATIEDRUK/VERSTORING/SLUIKSTORTING/WILDSCHADE.
 =====

Het afgelopen jaar werd er zo nu en dan gejaagd en op 18 en 24 april zeer intensief in heel het gebied. De verstoring was volledig. Een dergelijke jacht in het voorjaar op een moment dat alle zomervogels toekomen en beginnen of net begonnen zijn met broeden is op Canisvliet, met als hoofdfunctie NATUURBEHOUD, ontoelaatbaar. Dit is reeds bij herhaling gesteld. Veel wandelaars komen mij verwonderd vragen of jacht in een natuurreservaat is toegestaan?

"In alle reservaten van het Staatsbosbeheer mag worden gejaagd conform de Jachtwet behalve op terreinen waar bijzondere natuurwaarden in het geding zijn, zoals rustplaatsen voor kwetsbare soorten, slaapplekken voor watervogels en kwetsbare vegetatie" ! Ik geloof dat dit voor Canisvliet zeker het geval is.

Van overlast en wildschade is geen sprake. Het Konijnenbestand is vergeleken met voorgaande jaren sterk afgenomen zoals uit onderstaande waarnemingen blijkt. (1e getal : aantal waarnemingen, 2e getal maximum aantal dieren)

Jan	febr.	mrt	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.
2/3	4/3	3/3	6/10	6/17	4/12	5/15	5/25	4/10	5/11	7/11	6/10

Canisvliet krijgt regelmatig bezoek van wandelaars, recreanten en vogelkijkers maar dit kan zeker niet als een overdreven recreatiedruk worden aanzien. Sommige bezoekers gebruiken echter Canisvliet om hun hond is uit te laten of als crosterrein! Indien met hoger aangehaalde tekst op de bordjes van het SBB volgt (wat niet altijd het geval is) is er niets aan de hand.

Eind juni stond er zonder ernstige reden opnieuw een knalpot te knallen vlak naast het reservaat en gedurende meer dan 14 dagen een fluit- en knalconcert in de boomgaard (Kersen). Van de noodzakelijke rust in een

natuurreservaat is dan geen sprake en een argument temeer voor een bufferzone.

Op enkele kleine uitzonderingen na werd het afgelopen jaar geen sluikstorting vastgesteld.

II. FAUNA & FLORA.

V o g e l s : Zie bijlage 1 en 2

Van het voorkomen van vogelsoorten op Canisvliet kunnen we het afgelopen jaar spreken van een status quo. Van de 244 soorten, ooit op Canisvliet waargenomen en gedetermineerd, werden er 125 opnieuw gezien d.i. hetzelfde aantal als in 1991.

Er kwamen geen nieuwe soorten bij. Wel diverse mooie waarnemingen van zeldzaam geworden vogels zoals Wespandief, Visarend, Bokje, IJsvogel, Engelse Noordse Gele Kwikstaart, Paapje, Baardmannetje, Wielewaal, Casarca, Ringenavel eend, Bonte Kraai en Slechtvalk.

Opvallend was de aanwezigheid van een groot aantal eenden, vooral Slobeend (tot 360 vogels) waarschijnlijk het gevolg van de hoge waterstand en meer zuiver water. Ook Kuifeend tot maximum 550 vogels.

Het broedseizoen was ook aan de matige kant alhoewel één soort meer dan verleden jaar (37). Fuut was aanvankelijk een mislukking maar in het naseizoen (tweede legsel) broeden er 5 paar met succes. Ook Bergeend (5), Slobeend (2), Tafeleend (2) en Kuifeend (3) waren broedvogels.

Het broeden van de Bruine Kiekendief werd dit jaar niet met zekerheid vastgesteld in tegenstelling met voorgaande jaren. Wel zag ik de vogels baltsen en met nestmateriaal vliegen.

Geen Kluten noch Tureluur, vroeger zo talrijk. Wel Kleine Plevier waarvan het nest met 4 eieren werd vernield door landbouwactiviteiten.

Visdief bracht slechts éénmaal 2 jongen groot op een da^rtoe uitgelegd vlotje, een tweede vlotje bleef onbezet.

Waardevol waren 3 paar Blauwborstjes, een tweede broedgeval van de Staartmees en het onafgebroken baltsen van de Watersnip van 4 tot 18 juli echter zonder zeker broedbewijs.

Het broeden van riet- en zangvogels bleef aan de lage kant.

Van de 15 opgehangen nestkastjes waren er 9 bezet door Kool- en Pimpelmees, 1 k^ostje werd vernield en 1 ontvreemd.

Alhoewel deze opsomming bewijst dat er nog steeds vogels zijn op Canisvliet is het toch een feit dat de vogelstand ernstig is teruggelopen en dat we kunnen spreken van een dieptepunt. Bij een volledige inventaris-

tietocht van + 5 uur worden er tussen 30 en 40 vogelsoorten waargenomen. Vroeger, voor de ruilverkaveling (1960-1968), of vlak daarna, was dit nog het dubbele. Het is duidelijk dat indien men tot sanering van Canisvliet besluit de aantallen zonder twijfel weer omhoog zullen gaan.

Op het weidestrand is een slikrand in het voorjaar en de zomer gewenst om tal van waadvogels fourageer- en rustmogelijkheid te bieden. De afwezigheid hiervan is een rechtstreeks nadelig gevolg van het onnatuurlijk peilbeheer.

ANDERE DIEREN/VLINDERS/INSECTEN :

Het Konijn wordt vooral in en rond de boomgaard maar ook in de boschages regelmatig opgemerkt. Toch is hun aantal, vergeleken bij voorgaande jaren opvallend teruggelopen. (Zie tabel onder Jacht). Haas wordt op bijna alle tochten gezien vooral in februari, maart en april tot max. 7 dieren in groep op 5 april. Op 2 mei zag ik de enige Bruine Rat en de Muskusrat is sinds enkele jaren totaal verdwenen.

De Mol is veruit het talrijkste zoogdier op Canisvliet. Op 12 december een doodgereden Wezel op de Vissersverkortingsweg. Ook daar tal van andere verkeersslachtoffers zoals Haas, Konijn, Egel, Bunzing en veel soorten vogels waaronder Steenuil en Ransuil. Enkel plaatselijk verkeer is op deze drukke en gevaarlijke weg gewenst.

In een nestkastje opnieuw een overwinterende Bosmuis.

In augustus en september hier en daar weer Bruine Kikkers en ook Padden vooral na hevige neerslag. Deze soorten worden echter niet meer gehoord wat een drietal jaren geleden vanuit de rietkraag regelmatig het geval was. In de sloten werden geen "Dikkopjes" (jonge kikkers) gevonden.

De eerste Hommel verscheen op 7 maart en de eerste Libel op 28 mei. Minimum 3 soorten Libellen komen voor en waren regelmatig te zien tot eind oktober. De Gordellibel is veruit het talrijkst, op 26 september telde ik er 62 samen met een op deze insecten jagende Boomvalk. Een boeiend spektakel waarbij beiden wedijverden in snelheid en wendbaarheid.

Op diverse plaatsen in hoog gras weer enkele soorten Sprinkhanen.

Vlinders waren in de afgelopen zomer uitzonderlijk talrijk. Op 29 februari verscheen de eerste Kleine Vos en vervolgens Daggauwoog, Klein Koolwitje, Bont- en Bruin Zandoogje, Atalanta, Geaderd Witje, Dikkopje, Hooibeestje, Groot Koolwitje, Distelvlinder, Icarusblauwtje, Gehakkelde Aurelia en een nieuwe soort voor Canisvliet het zwart-witte Landkaartje (zomervorm). Hoogtepunt was op 25 juli met een sinds 30 jaar niet meer geziene Koninginnepage. De laatste vlinder (Daggauwoog) werd gezien op 8 november wat wel bijzonder laat is.

Laat maaien, waardoor een grote verscheidenheid aan planten en bloemen, lagen aan de basis van dit rijk vlinderjaar.

Flora :
 =====

Na een vorstperiode, die duurde tot 8 februari, reeds Hazelaar, Wilg en Sleedoorn in bloei en even later het Klein Hoefblad.

Ingevolge de vrij natte zomer en het pas eind juli maaien deed de flora het beter dan andere jaren. Langs het wandelpad in het recreatief gedeelte veel bloeiende planten zoals Koekoeksbloem, Avondkoekoeksbloem, Smeerwortel, Kruiskruid, Wilde Chicorei, veel soorten Klaver en Netel, Wilgeroosje, Leverkruid, Slangekruid, Moerasandoorn, Margriet, Blauwe Korenbloem, Knoopkruid, Klaproos en veel soorten Gras- en Russoorten. Daar ook op schaduwrijke plaatsen de Wespensorchis (*Epipactis latifolia*).

Tussen de aanplant aan de noordkant van de kreek flink opschietende Hondсроos en Rimpelroos die een goede afscherming vormen en druk bezocht worden door zaadetende vogels.

Op het weidestrand eveneens veel bloemen vooral Pinksterbloem, Madelief, Paardebloem, Penningkruid, Vergeetmijnietjes, Speer- en Akkerdistel (waarop zeer veel vlinders), Akker- en Watermunt, Brunel, Boterbloem, Bjaartrekkende Boterbloem, Grote Waterweegbree, Gele Lis en veel soorten Zuring-, Rus- en Grassoorten. Ook daar het **Kruipend Moersschem** en **Platte Bies (SRB)**.

Deze plantengemeenschap is in Nederland zeer zeldzaam waaruit eens te meer blijkt hoe waardevol het weidestrand van Canisvliet is.

De Russoorten (voornamelijk Pitrus) worden aan de vloedlijn langzaam maar zeker verdrongen door Liesgras. Voor waadvogels is nagenoeg geen rustplaats meer.

Op de floraweide opnieuw een toename van de Breedbladige gevlekte Orchis (*Orchis majalis* - Rietorchis), nu meer dan 200 plantjes. Ook daar een grote verscheidenheid aan planten met veel soorten Wikke, Ooievaarsbekken, Leeuwebek en twee vormen van de Smeerwortel.

De onderwaterflora is jammer genoeg totaal verdwenen, enkel aan de zuidwestkant van het gebied, waar de oever werd opgetrokken (ondiep en zuivere bodem) opnieuw enkele waterplantjes zoals Waterranonkel en Drijvend Fonteinkruid. De enige in de rietkraag overgebleven waterplant de Dotterbloem staat op het punt te verdwijnen. Er blijven nog vier plantjes over.

De rietkraag staat er verkommerd bij. De groeiplaatsen zitten vol met verstikkende modder. Om de voor het gebied zo belangrijke rietvegetatie weer wat op peil te brengen is verwijdering van deze modder onontbeerlijk en is een maabeurt noodzakelijk.

Pegin november nog hier en daar een bloeiend plantje zoals het St Jacobs kruiskruid en half november was alle groen aan struiken en bomen verdwenen. Dit jaar is overduidelijk gebleken dat laat maaien een bij uitstek

natuurvriendelijke beheersmaatregel in een natuurreservaat is.

GELEIDE RONDWANDELINGEN/VOORDRACHTEN/MEDIA.
=====

- 25 jan. Rondwandeling i.v.m. uitzending Radio Zeeland.
- 25 april Rondwandeling met Natuurgroep Gent - 18 deelnemers
- 10 mei Rondwandeling met Bowling Club Sas van Gent - 16 deelnemers
- 15 aug. Rondwandeling in het kader van 750 jaar Vier Ambachten - 15 deelnemers.
- 18 okt. Diareportage Canisvliet voor De Wislewaal afd. Eeklo - 35 deelnemers.
- 6 dec. Rondwandeling met Vacantiegenoegens afd. Ninove - 40 deelnemers.
- 12 dec. Inhoudiging herdenkingssteen Actie Canisvliet 1972-1979 door werkgroep "Behoud Canisvliet" van de Heemkundige Kring Sas van Gent met alle betrokken en bevoegde personaliteiten.
- 14 dec. Diareportage Canisvliet te Terneuzen voor de vogelwerkgroep De Steltkluit - 15 deelnemers.

BESLUIT.
=====

Uit dit rapport moge eens te meer blijken dat, ondanks de grote achteruitgang begonnen in 1970, er aan vogels en planten op Canisvliet nog steeds iets te zien en te beleven valt en het gebied blijk geeft van een zeer grote natuurwetenschappelijke waarde.

Hopelijk zullen de in dit rapport vermelde natuurinformatie, samen met deze vermeld in de reeds sinds 1968 verschenen verslagen, bijdragen tot het besluit Canisvliet te saneren en haar fauna en flora opnieuw in de gelegenheid te stellen zich op een natuurlijke wijze in optimale omstandigheden te ontwikkelen.

Van Canisvliet heeft men 40 jaar onafgebroken natuurwetenschappelijke gegevens in relatie met tal van invloeden en veranderingen die zich in de laatste 30 jaar op het terrein hebben voorgedaan in het bijzonder de ruilverkaveling (1960-1968) én de daarmee gepaard gaande invoering van moderne landbouwmethoden. De weerslag hiervan op fauna en flora was enorm. Canisvliet is daarom, mede ook door zijn ligging, uiteraard een uniek proefgebied waarbij, indien er saneringsmaatregelen zullen komen, men feilloos zal kunnen nagaan hoe, in welke mate en in welke tijdsduur fauna en flora hierop zullen reageren/herstellen. Dit kan ook voor veel dito

gebieden in Zeeuws-Vlaanderen en elders van groot belang zijn. De reeds zolang durende strijd om het "Behoud van Canisvliet" evolueert thans in een gunstige zin en de hoop op een verdere positieve ontwikkeling is gewettigd. In dit verband citeer ik de Heer W. Van den Dooÿ uit zijn boekje "Canisvliet, een Grensgeval" (1974)"..... in het natuurlijk leven moet alles zijn plaats hebben, het een kan niet ten koste gaan van het ander. Het evenwicht moet blijven. Het menselijk verstand legt hierbij het grootste gewicht in de schaal ..... de rede heeft tenslotte gezegd". Laten we hopen dat dit voor Canisvliet het geval zal zijn. Bij het bepalen van de eventueel inhoudelijk te nemen saneringsmaatregelen drukt de natuurbeschermingsvereniging De Steltkluut en de werkgroep Behoud Canisvliet de wens uit om met een afvaardiging te mogen deelnemen aan deze gesprekken als adviserend orgaan.

Tot slot mijn dank aan de leden van de werkgroep "Gebiedsgerichte benadering Canisvliet", de Provinciale Waterstaat, het Staatsbosbeheer, het NBLF, Fauna, Bos- en Landschap#bouw, Landinrichtingsdienst, afd. onderzoek, Provinciale Planologische Dienst, Beheerscommissie Visserijkundig onderzoek, Adviesdienst Waterbeheer Zeeuws-Vlaamse Waterschappen, Bureau Beheer Landbouwgronden alsmede en op de eerste plaats het Ministerie van Landbouw, Natuur en Visserij, de Provincie Zeeland, de gemeente Sas van Gent en het Waterschap de Drie Ambachten.

Verder aan de Heren Dr. Fr. Puylaert, Voorzitter, voltallig bestuur en leden van de Heemkundige Kring Sas van Gent, J. Sanderse, Voorzitter Werkgroep Behoud Canisvliet, H. Castelijns, Voorzitter Vogelwerkgroep De Steltkluut alsmede haar voltallig bestuur en hengelaars, bezoekers en recreanten voor het doorspelen van soms zeer nuttige informatie.

Sas van Gent, 5 januari 1993.

Johan van den Steen

A. OBJECT: <u>Canisabiet</u> <u>Sas van Geul (2-VL)</u>		B. WAARNEMER: <u>J. van den Steen</u> adres: <u>Keien Bejoldata nr 4</u> nummer: _____ plaats: <u>9000 Geulbejiet, 90.00</u>		C. DATUM dag: _____ maand: _____ jaar: <u>1992</u>			
D. TERREIN-CODE X-coördinaat: _____ Y-coördinaat: _____		E. ATLAS-BLOK kaart blad: _____ 5x5 km blok: _____ 1x1 km blok: _____			F. (vak en/of afd.) vak afd. vak afd. vak afd.		
H. ONDERZOCHE OPPERVL. hectare: _____ are: _____		I. TERREIN ONDERZOCHT ☒ geheel ☐ gedeeltelijk		J. SOORTENLIJST ☒ volledig ☐ onvolledig		K. ECOTOOP (IPI-code): _____	
G. AMERSFOORT COÖRDINATEN X-lijn (horizontaal): _____ Y-lijn (verticaal): _____ vlg. nr: _____							
N. TEKST							

soortnaam	euring code	jan.	febr.	maart	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	broed-paren
Dodaars	00070	-	-	3/2	4/1	1/1	2/1	2/1	-	1/1	1/1	1/1	1/1	
Fuut	00090	3/2	4/5	4/10	4/4	6/10	5/4	4/6	5/3	5/6	6/8	5/4	6/3	
Roodhalsfuut	00100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Geoorde fuut	00120	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Aalscholver	00720	2/2	3/2	2/44	4/23	1/1	-	1/1	3/6	1/28	2/3	4/4	8/28	
Roerdomp	00950	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Woudaapje	00980	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kwak	01040	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Blauwe reiger	01220	1/2	3/3	3/2	4/3	6/3	4/3	5/9	6/13	4/3	3/5	5/2	5/2	
Purperreiger	01240	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ooievaar	01340	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Lepelaar	01440	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Knobbelzwaan	01520	1/2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1/6	5/4	
Kleine zwaan	01530	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1/23	
Wilde zwaan	01540	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Rietgans	01570	4/33	1/10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kleine rietgans	01580	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kolgans	01590	4/139	2/51	1/152	-	-	-	-	-	-	-	1/65	5/3400	
Grauwe gans	01610	-	-	1/2	-	-	-	-	-	-	-	1/102	2/23	
Brandgans	01670	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Rotgans	01680	Nog niet in Canisabiet waargenomen												
Bergeend	01730	4/25	4/16	4/24	4/32	6/45	6/81	1/2	-	-	1/1	3/28	4/4	
Smient	01790	1/1	-	1/2	-	-	-	-	-	-	-	-	1/2	
Krakeend	01820	2/4	3/10	2/4	1/1	-	-	-	-	-	1/10	4/11	2/5	
Wintertaling	01840	3/20	3/8	5/6	2/2	-	-	-	1/1	3/2	3/4	4/20	3/24	
Wilde eend	01860	3/280	4/280	4/260	5/250	6/280	4/2100	5/2300	6/2360	4/2130	5/2100	2/260	6/290	
Pijlstaart	01890	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Zomertaling	01910	-	-	-	1/4	-	1/3	-	-	-	-	-	-	
Slobeend	01940	3/2180	4/2120	4/290	3/230	6/220	4/215	4/5	5/12	3/21	5/2250	2/2360	6/2150	
Krooneend	01960	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Tafeleend	01980	3/280	3/240	5/240	5/29	2/220	4/210	2/6	2/4	4/20	4/250	6/240	6/240	
Kuifeend	02030	3/260	4/2120	4/32	4/240	6/230	4/225	5/225	2/31	4/9	5/240	2/2260	6/2550	
Toppereend	02040	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Eidereend	02060	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Brilduiker	02180	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1/1	-	
Nonnetje	02200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Middelste zaagbek	02210	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Grote zaagbek	02230	1/1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Wespendief	02310	-	-	-	-	-	-	1/1	-	-	-	-	-	
Zwarte wouw	02380	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Rode wouw	02390	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Bruine kiekendief	02600	-	-	-	6/4	9/4	2/1	4/2	8/3	5/3	-	1/1	-	
Blauwe kiekendief	02610	-	2/1	1/1	1/1	-	-	-	-	-	-	1/1	1/1	
Grauwe kiekendief	02630	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Havik	02670	-	-	-	-	-	1/1	-	-	-	-	-	-	
Sperwer	02690	1/1	3/1	2/1	2/1	-	-	-	1/1	1/1	3/1	4/1	3/1	
Buizerd	02870	4/2	5/3	2/2	3/2	1/1	-	-	6/1	3/2	2/4	6/2	2/3	
Ruigpootbuizerd	02900	Nog niet in Canisabiet waargenomen												

De broedvogels 02

soortnaam	euring code	jan.	febr.	maart	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	broedparen
Visarend	03010	-	-	-	-	2/1	-	-	-	-	-	-	-	
Torenvalk	03040	1/1	1/1	-	-	1/1	1/1	-	12/1	3/4	6/2	6/3	5/3	
Smelleken	03090	-	-	1/1	-	-	-	-	-	-	-	-	1/1	
Boomvalk	03100	-	-	1/1	-	-	-	-	1/1	2/1	-	-	-	
Slechtvalk	03200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1/1	-	-	
Korhoen	03320	Nog niet op euringlijst waargenomen												
Patrijs	03670	-	5/4	4/2	2/2	1/2	1/2	2/2	-	2/8	-	1/7	3/19	
Kwartel	03700	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Fazant	03940	2/4	4/5	4/5	4/16	4/3	2/1	2/1	3/10	3/8	4/9	6/9	4/12	
Waterral	04070	4/1	1/1	-	1/1	-	-	1/1	4/1	3/1	5/4	5/3	1/2	
Porseleinhoen	04080	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Klein waterhoen	04100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kleinst waterhoen	04110	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kwartelkoning	04210	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Waterhoen	04240	4/7	5/3	4/4	4/6	6/3	4/3	4/5	5/4	4/7	5/6	4/4	4/3	
Meerkoet	04290	3/16	4/22	4/25	4/20	6/20	4/15	4/15	5/10	4/10	5/4	7/9	4/6	
Kraanvogel	04330	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Scholakster	04500	-	1/1	5/3	4/2	4/3	2/2	6/4	1/4	-	-	-	1/1	
Kluut	04560	-	-	2/2	2/2	2/1	2/2	-	-	-	-	-	-	
Kleine plevier	04690	-	-	-	2/1	3/2	1/1	-	-	-	-	-	-	
Bontbekplevier	04700	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Strandplevier	04770	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Goudplevier	04850	-	1/40	1/40	1/20	-	-	-	-	-	-	2/16	3/20	
Zilverplevier	04860	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kievit	04930	-	4/200	4/20	4/20	6/30	5/33	4/20	4/50	6/100	4/200	5/600	4/130	
Kanoetstrandloper	04960	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Drieteenstrandloper	04970	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kleine strandloper	05010	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Temmincks strandloper	05020	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Krombekstrandloper	05090	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Paarse strandloper	05100	Nog niet op euringlijst waargenomen												
Bonte strandloper	05120	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kemphaan	05170	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Bokje	05180	-	1/1	-	-	-	-	-	-	-	-	3/4	1/1	
Watersnip	05190	2/4	2/24	5/10	4/19	1/2	1/1	5/5	3/3	3/9	3/4	5/9	6/15	
Grutto	05320	-	2/5	2/26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Rosse grutto	05340	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Regenwulp	05380	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Wulp	05410	-	1/1	-	-	1/1	-	-	1/1	-	-	-	-	
Zwarte ruiter	05450	-	-	-	1/1	-	-	-	-	-	-	-	-	
Tureluur	05460	-	-	1/1	3/3	-	-	-	-	-	-	-	-	
Groenpootruiter	05480	-	-	-	-	3/1	-	1/1	1/2	-	-	-	-	
Witgatje	05530	-	-	-	-	-	-	-	2/1	3/2	2/1	-	-	
Bosruiter	05540	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Oeverloper	05560	-	-	-	2/1	5/2	-	2/1	4/3	-	-	-	-	
Steenloper	05610	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Grauwe franjepoot	05640	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Dwergmeeuw	05780	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kokmeeuw	05820	3/20	5/20	4/20	4/20	6/18	4/7	4/10	4/12	4/22	5/200	6/280	4/230	
Stormmeeuw	05900	3/3	5/9	4/7	1/4	-	-	1/1	3/1	1/3	5/5	5/33	3/5	
Kleine mantelmeeuw	05910	-	1/1	-	1/1	-	-	1/2	-	-	1/1	-	1/1	
Zilvermeeuw	05920	4/50	5/200	4/20	4/21	3/9	1/1	3/3	5/19	3/5	4/21	6/15	4/14	
Grote mantelmeeuw	06000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1/1	1/1	
Grote stern	06110	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Visdief	06150	-	-	-	2/2	4/3	4/2	5/4	6/2	-	-	-	-	
Noordse stern	06180	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Dwergstern	06240	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Zwarte stern	06270	-	-	-	-	1/3	1/1	-	-	-	-	-	-	
Holenduij	06680	-	-	-	2/2	3/1	2/2	2/2	6/6	2/2	2/2	1/3	-	
Houtduif	06700	3/20	6/150	4/20	4/20	6/30	4/20	4/20	5/20	4/30	5/150	5/20	4/20	

Grauwe zandvogel, 02

soortnaam	euring code	jan.	febr.	maart	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	broed-paren
Turkse tortel	06840	-	-	-	-	-	1/1	-	2/2	-	2/3	-	2/18	
Tortelduif	06870	-	-	-	-	4/3	3/1	3/2	5/4	1/1	-	-	-	
Koekoek	07240	-	-	-	2/4	4/6	4/5	-	1/1	1/1	-	-	-	
Kerkuil	07350	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Steenuil	07570	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Bosuil	07610	-	-	Nog niet op Carinuliet waargenomen										
Ransuil	07670	-	-	1/1	-	-	-	-	-	-	-	-	8/3	
Velduil	07680	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Nachtzwaluw	07780	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Gierzwaluw	07950	-	-	-	1/1	5/20	4/20	3/20	1/3	-	-	-	-	
IJsvogel	08310	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1/1	-	-	
Draaihals	08480	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Groene specht	08560	-	-	-	-	-	-	-	2/1	1/1	3/1	1/1	1/1	
Zwarte specht	08630	-	-	Nog niet op Carinuliet waargenomen										
Grote bonte specht	08760	-	4/3	2/2	4/3	6/6	2/2	2/1	6/2	5/1	5/1	4/2	5/2	
Kleine bonte specht	08870	-	-	Nog niet op Carinuliet waargenomen										
Kuifleeuwerik	09720	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Boemieleeuwerik	09740	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Veldleeuwerik	09760	-	2/2	2/2	1/1	-	-	1/3	-	1/4	5/3	2/2	-	
Strandleeuwerik	09780	-	-	Nog niet op Carinuliet waargenomen										
Oeverzwaluw	09810	-	-	-	5/20	3/10	1/10	-	-	1/10	-	-	-	
Boerenzwaluw	09920	-	-	-	4/20	5/140	3/20	5/25	5/25	1/250	2/8	-	-	
Huiszwaluw	10010	-	-	-	1/1	2/10	2/20	1/15	4/10	4/150	-	-	-	
Duinpieper	10050	-	-	Nog niet op Carinuliet waargenomen										
Boompieper	10090	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Graspieper	10110	1/2	-	1/1	4/4	2/3	-	1/4	-	2/6	6/5	2/2	5/22	
Water/oeverpieper s.l.	10140	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Waterpieper s.s.	10141	2/1	1/1	4/1	4/2	-	-	-	-	-	-	4/12	5/4	
Oeverpieper s.s.	10143	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Gele kwikstaart s.l.	10170	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Gele kwikstaart s.s.	10171	-	-	-	2/10	6/15	4/1	4/5	5/6	-	-	-	-	
Engelse gele kwikstaart	10172	-	-	-	2/1	1/1	-	-	-	-	-	-	-	
Noordse gele kwikstaart	10173	-	-	-	-	1/1	-	-	-	-	-	-	-	
Grote gele kwikstaart	10190	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Witte kwikstaart	10201	-	-	4/17	4/3	5/3	4/5	4/2	2/1	2/2	4/3	1/1	2/4	
Pestvogel	10480	-	-	Nog niet op Carinuliet waargenomen										
Waterspreeuw	10500	-	-	idem										
Winterkoning	10660	4/3	5/6	4/8	4/6	6/5	4/5	4/4	5/3	4/5	5/4	5/8	4/4	
Heggemus	10840	2/1	2/1	2/2	4/3	2/1	1/1	2/1	4/2	3/1	3/2	2/2	2/1	
Roodborst	10990	2/2	4/2	1/1	1/1	-	-	-	2/1	4/6	5/5	6/5	3/2	
Nachtegaal	11040	-	-	-	-	1/1	-	-	-	-	-	-	-	
Blauwborst	11060	-	-	1/1	3/6	6/3	3/2	3/2	4/1	-	-	-	-	
Zwarte roodstaart	11210	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Gekraagde roodstaart	11220	-	-	-	-	-	-	-	-	1/1	-	-	-	
Paapje	11370	-	-	-	-	1/1	-	-	1/1	-	-	-	-	
Roodborsttapuit	11390	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Tapuit	11460	-	-	-	1/1	1/1	-	-	-	1/3	-	-	-	
Beflijster	11860	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Merel	11870	4/14	5/9	4/22	4/9	6/7	4/5	4/6	5/5	4/4	5/17	6/12	4/9	
Kramsvogel	11980	1/5	-	-	-	-	-	-	-	-	1/1	-	-	
Zanglijster	12000	2/2	4/2	1/3	2/2	2/1	1/1	2/2	1/1	3/8	5/11	5/3	2/2	
Koperwiek	12010	4/8	6/5	4/140	2/6	-	-	-	-	1/5	2/6	1/3	-	
Grote lijster	12020	-	2/2	2/2	1/2	2/1	1/2	3/4	-	3/12	4/12	-	1/1	
Sprinkhaanrietzanger	12360	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Snor	12380	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Rietzanger	12430	-	-	-	2/1	1/2	-	-	-	1/1	-	-	-	
Bosrietzanger	12500	-	-	-	1/1	3/1	1/2	-	-	-	-	-	-	
Kleine karekiet	12510	-	-	-	1/3	6/20	4/10	4/20	6/15	2/5	-	-	-	
Grote karekiet	12530	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Spotvogel	12590	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

De Broedvogels '02

soortnaam	euring code	jan.	febr.	maart	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	broed-paren
Braamsluiper	12740	-	-	-	-	1/1	-	-	-	-	-	-	-	
Grasmus	12750	-	-	-	-	2/1	-	1/4	-	-	-	-	-	
Tulnfluit	12760	-	-	-	1/2	6/3	2/2	2/1	-	-	-	-	-	
Zwartkop	12770	-	-	-	4/4	6/4	3/4	3/2	-	-	-	-	-	
Fluiter	13080				Nog niet op Carinuliet waargenomen									
Tijftaf	13110	-	-	4/5	4/8	6/5	4/2	4/5	5/2	4/15	2/2	4/1	1/1	
Fitis	13120	-	-	-	2/3	1/1	-	-	-	1/1	-	-	-	
Goudhaantje	13140	-	-	-	-	-	-	-	-	1/6	4/12	4/6	2/2	
Vuurgoudhaantje	13150	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Grauwe vliegenvanger	13350	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Bonte vliegenvanger	13490	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Baardmannetje	13640	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2/12	2/2	1/2	
Staartmees	14370	-	-	-	-	3/2	-	-	-	2/4	3/2	1/2	1/10	
Glanskop	14400				Nog niet op Carinuliet waargenomen									
Matkop	14420	2/4	3/2	1/2	1/2	-	-	-	-	4/2	3/2	5/2	4/2	
Kulmees	14540				Nog niet op Carinuliet waargenomen									
Zwarte mees	14610	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Pimpelmees	14620	4/8	6/8	4/6	4/4	6/4	4/6	3/3	5/4	4/6	5/6	5/10	5/23	
Koolmees	14640	4/8	5/8	4/6	4/5	6/4	4/9	4/4	5/4	4/12	5/8	5/6	3/8	
Boomklever	14790				Nog niet op Carinuliet waargenomen									
Boomkruiper	14870	3/1	1/1	-	-	-	-	-	-	-	1/1	2/1	-	
Wielewaal	15080	-	-	-	-	1/1	-	-	-	-	-	-	-	
Grauwe klauwier	15150	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Klapekster	15200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Vlaamse gaai	15390	1/1	3/3	2/1	3/4	5/1	4/3	6/4	4/6	4/3	5/2	4/1	6/5	
Ekster	15490	4/5	5/6	4/6	4/5	6/6	4/5	4/2	5/5	4/4	5/6	5/4	5/8	
Notenkraaker	15570				Nog niet op Carinuliet waargenomen									
Kauw	15600	3/12	-	1/2	1/2	-	-	-	-	-	-	-	-	
Roek	15630	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Zwarte kraai	15671	4/11	5/8	4/15	4/6	6/5	4/4	4/4	5/5	4/4	5/6	5/4	4/6	
Bonte kraai	15673	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2/1	-	
Spreeuw	15820	2/2	1/2	1/3	1/40	5/80	5/100	4/300	2/7	4/15	5/120	6/300	3/100	
Huisms	15910				Teerijl in algemeen - niet geteld									
Ringms	15980	-	-	-	1/1	-	-	1/2	1/1	-	-	-	-	
Vink	16360	3/39	4/12	4/21	-	1/2	1/1	1/1	-	1/6	2/4	4/8	6/14	
Keep	16380	1/3	1/2	3/1	-	-	-	-	-	-	-	1/1	-	
Europese kanarie	16400	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Groenling	16490	3/9	2/8	1/2	-	1/2	1/3	1/3	2/2	-	2/1	-	-	
Putter	16530	-	-	-	-	-	-	1/2	-	1/2	-	1/12	-	
Sijs	16540	-	4/19	1/6	-	-	-	-	-	-	-	-	4/80	
Kneu	16600	2/23	2/11	-	1/1	6/4	4/4	4/4	2/3	1/2	1/80	2/52	1/12	
Frater	16620	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Barmsijs	16630				Nog niet op Carinuliet waargenomen									
Kleine barsijs	16634													
Kruisbek	16660													
Goudvink	17100													
Appelvink	17170													
Ijsgors	18470													
Sneeuwgor	18500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Geelgor	18570	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ortoiaan	18660				Nog niet op Carinuliet waargenomen									
Rietgor	18770	2/2	3/4	4/7	4/6	6/6	2/3	3/4	3/3	3/2	2/1	5/6	3/14	
Grauwe gor	18820	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Gasarca	01710	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1/4	-	
Canadese Gans	01660	-	-	1/2	1/2	1/2	-	-	4/51	-	-	-	-	
Ringsnaveleend	02000	-	-	-	1/1	-	-	-	-	-	-	-	-	
Houtsnip	0210	-	1/1	-	-	-	-	-	-	-	1/1	1/1	2/2	

Dee Broedwijzer 02

VOGELSOORTEN/ONDERSOORTEN BEHORENDE TOT DE AVIFAUNA VAN CANISVLIET
 NIET VERMELD OP DE LIJST VAN HET STAATSBOSBEHEER.

(NIET meer waargenomen in 1992)

- 00710 Jan van Gent
- 00800 Kuifaalscholver
- 01110 Koereiger
- 01190 Kleine Zilverreiger
- 01210 Grote Zilverreiger
- 01310 Zwarte Ooievaar
- 01360 Zwarte Ibis
- 01470 Flamingo

- 01620 Indische Gans
- 01690 Roodhalsgans
- 01700 Nijlgans

- 01780 Mandarijneend

- 02020 Witoogeend
- 02120 IJseend
- 02130 Zwarte Zeeeend
- 02150 Grote Zeeeend
- 04550 Steltkluut
- 05200 Poelsnip

- 05400 Dunbekwulp
- 05650 Rosse Franjepoot
- 05670 Kleine Jager
- 05750 Zwartkopmeeuw
- 05927 Geelpootmeeuw
- 06550 Lachstern
- 06060 Reuzenstern
- 06260 Witwangstern
- 06280 Witvleugelstern
- 06470 Kleine Alk
- 08400 Bijeneter
- 08460 Hop
- 10120 Roodkeelpieper
- 10200 Rouwkwikstaart
- 11060 Roodsterblauwberst
- 12200 Cetti's Zanger
- 12420 Waterrietzanger
- 12600 Orpheusspotvogel
- 03070 Roodpootvalk

AVIFAUNA VAN CANISVLIET

244 waargenomen soorten/ondersoorten
 79 Broedvogels

waarvan

Nog waargenomen in :

1989 :	132	+	49	broedvogels
1990 :	127	+	39	broedvogels
1991 :	125	+	36	broedvogels
1992 :	125	+	37	broedvogels

Wijze van voorstellen :

Per maand :

Eerste getal : aantal waarnemingen

Tweede getal : max-aantal vogels per toch

Ondersoorten :

- 01570 Rietgans A.f.fabalis
- 05900 Stormmeeuw L.c.heinei
- 05910 Kleine Mantelmeeuw L.f.intermedius
- 15600 Kauw C.m.monedula
C.m.soemmeringii
- 16530 Putter C.c.britannica
- 10170 Balkan Gele Kwikstaart (M.f.feldegg)

Voor toelichting van deze gegevens:
 Zie blz. 4 van dit jaarrapport.

Johan van den Steen

A. OBJECT: <u>Caninwiel</u> <u>Sas van Gent (Z-Vl.)</u>		B. WAARNEMER <u>J van den Steen</u> adres <u>Keizer Leopoldstr. Nr 4</u> plaats <u>9000 Gent (België)</u>			C. DATUM dag maand jaar <u>9</u> <u>0</u> <u>0</u> <u>0</u> <u>9</u> <u>0</u> <u>0</u> <u>2</u>								
D. TERREIN-CODE X-coördinaat Y-coördinaat		E. ATLAS-BLOK kaart blad 5x5 km blok 1x1 km blok			F. vak afd. vak afd. vak afd.			G. AMERSFOORT COÖRDINATEN X-lijn (horizontaal) Y-lijn (verticaal) vlg. nr.					
H. ONDERZOCHE OPPEERVL. hectare are		I. TERREIN ONDERZOCHT ☒ geheel ☐ gedeeltelijk			J. SOORTENLIJST ☒ volledig ☐ onvolledig			K. ECOTOOP (IPI-code)		L. TELME-THODE		M. AANTAL TELDAGEN	
N. TEKST													

soortnaam	euring code	broed-paren	broed-code	anders-zins	soortnaam	euring code	broed-paren	broed-code	anders-zins	soortnaam	euring code	broed-paren	broed-code	anders-zins
Roodkeelduiker .	00020				Tafeleend .	01980	2	16	-	Kluut	04560	-	3	-
Parelduiker	00030				Witgoeend	02020				Griël	04590			
IJsduiker	00040				Kuifeend	02030	3	16	-	Kleine pievier	04690	-	15	-
Dodaars	00070	-	1	-	Toppereend	02040				Bontbekplevier	04700			
Fuut	00090	5	16	-	Eidereend	02060				Strandplevier	04770			
Roodhalsfuut	00100				Ijseend	02120				Morinelplevier	04820			
Kuifduiker	00110				Zwarte zeeëend	02130				Goudplevier	04850			
Geoorde fuut	00120				Grote zeeëend	02150				Zilverplevier	04860			
Noordse stormv.	00220				Brilduiker	02180				Kievit	04930	18	16	-
Jan van Gent	00710				Nonnetje	02200				Kanostrandloper	04960			
Aalscholver	00720				Middelste zaagbek	02210				Drieteenstrandl.	04970			
Roerdomp	00950				Grote zaagbek	02230				Kleine strandloper	05010			
Woudaapje	00980	-	-	-	Wespendief	02310				Temmincks strandl.	05020			
Kwak	01040				Zwarte wouw	02380				Krombekstrandl.	05090			
Kleine zilverreiger	01190				Rode wouw	02390				Paarse strandloper	05100			
Grote zilverreiger	01210				Bruine kiekendief	02600	-	9	-	Bonte strandloper	05120			
Blauwe reiger	01220				Blauwe kiekendief	02610				Kemphaan	05170			
Purperreiger	01240				Grauwe kiekendief	02630				Bokje	05180			
Ooievaar	01340				Havik	02670				Watersnip	05190	-	5	2x BLET
Lepelaar	01440				Sperwer	02690				Poelsnip	05200			
Fiamingo (Europ.)	01470				Buizerd	02870				Houtsnip	05290			
Fiamingo (Chileen)	01471				Ruigpootbuizerd	02900				Grutto	05320			
Knobbelzwaan	01520	-	-	-	Visarend	03010				Rosse grutto	05340			
Kleine zwaan	01530				Torenvalk	03040	1	12	-	Regenwulp	05380			
Wilde zwaan	01540				Roodpootvalk	03070				Wulp	05410			
Rietgans	01570				Smelleken	03090				Zwarte ruiter	05450			
Kleine rietgans	01580				Boomvalk	03100				Tureluur	05460	-	3	-
Kotgans	01590				Slechtvalk	03200				Groenpootruiter	05480			
Dwerggans	01600				Zeearend	02430				Witgatje	05530			
Grauwe gans	01610				Korhoen	03320				Bosruiter	05540			
Sneeuw gans	01630				Rode patrijs	03580				Oeverloper	05560			
Canadese gans	01660				Patrijs	03670	-	3	-	Steentoper	05610			
Brandgans	01670				Kwartel	03700				Grauwe franjepoot	05640			
Rotgans	01680				Fazant	03940	1	16	-	Middelste jager	05660			
Nijlgans	01700				Waterral	04070	-	-	-	Kleine jager	05670			
Casarca	01710				Porseleinhoen	04080				Grote jager	05690			
Bergeend	01730	5	16	-	Klein waterhoen	04100				Zwartkopmeeuw	05750			
Smient	01790				Kleinste waterhoen	04110				Dwergmeeuw	05780			
Krakeend	01820				Kwartelkoning	04210				Kokmeeuw	05820	-	-	-
Wintertaling	01840	-	-	-	Waterhoen	04240	3	16	-	Stormmeeuw	05900			
Wilde eend	01860	18	16	-	Meerkoet	04290	6	16	-	Kleine mantelmeeuw	05910			
Pijlstaart	01890				Kraanvogel	04330				Zilvermeeuw	05920			
Zomertaling	01910	-	-	-	Grote trap	04460				Grote burgemeester	05990			
Slobeend	01940	2	16	-	Scholekster	04500	-	9	-	Grote mantelmeeuw	06000			
Krooneend	01960				Steltkluit	04550	-	-	-	Drieteenmeeuw	06020			

L. Telmethode (zie Vogelinventarisatie RIN)

0 = Overige

1 = Territorium kartering

2 = Uitgebreide territorium kartering

3 = Kartering van nesten

4 = PTT - punttransektelling

5 = IPA - punttransektelling

6 = Lijntransekt - strokenmethode

7 = - IKA-methode

8 = Turfmethode

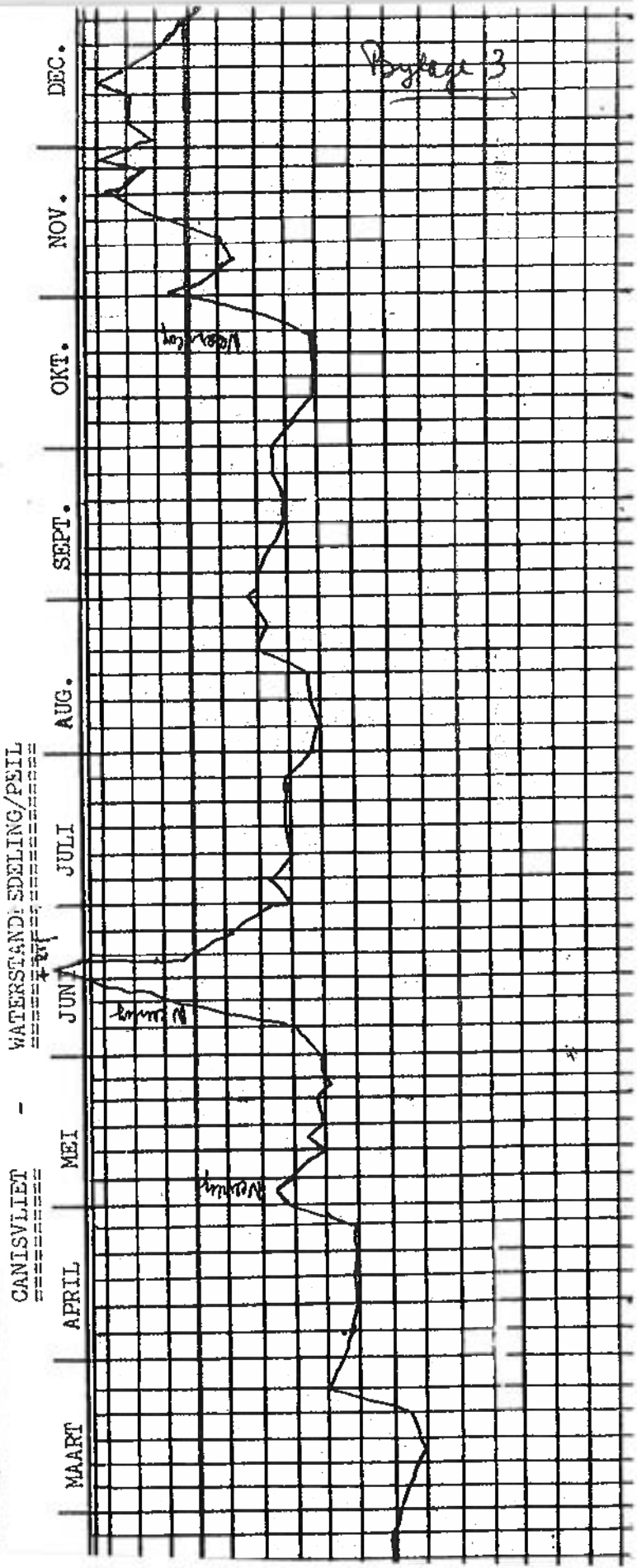
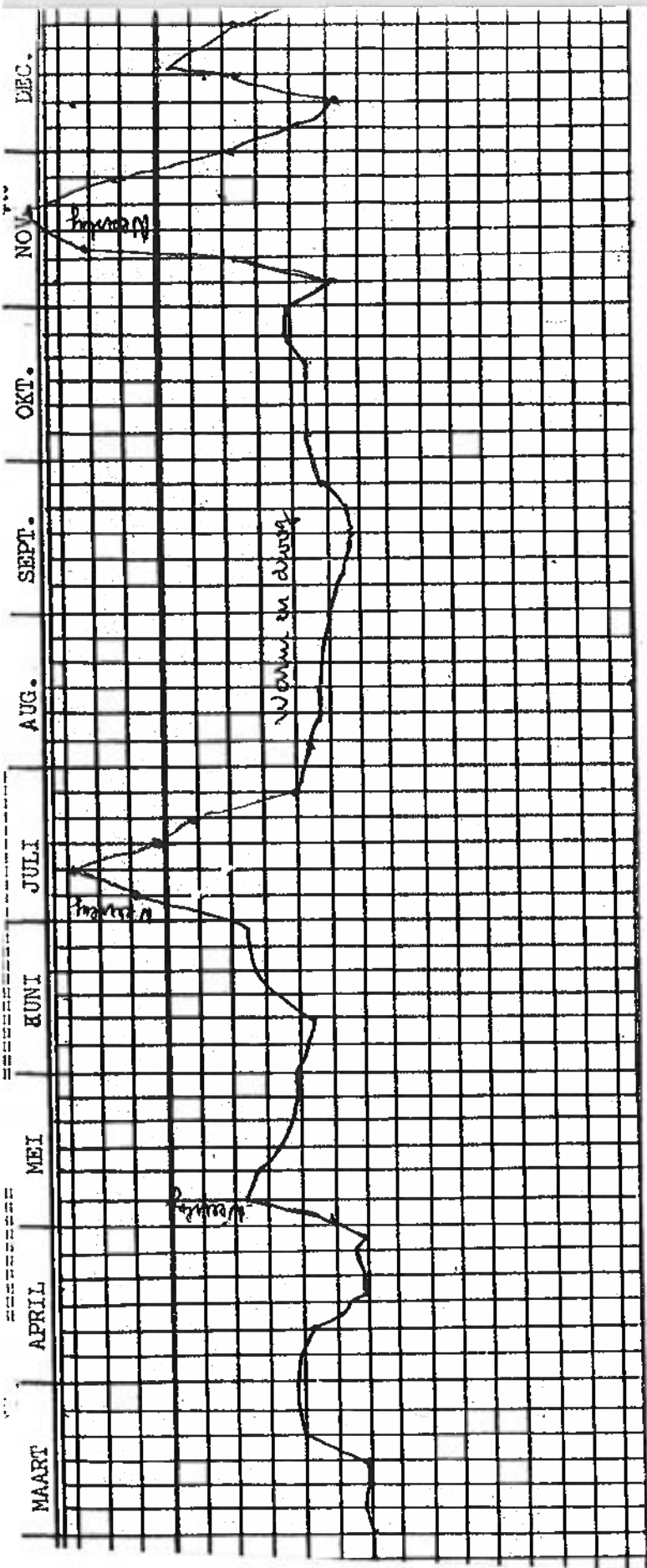
- vervolg - Z.O.Z.

soortnaam	eur-ing code	broed- paren	broed- code	andere- zins	soortnaam	eur-ing code	broed- paren	broed- code	andere- zins	soortnaam	eur-ing code	broed- paren	broed- code	andere- zins
Grote stern	06110				Engelse gele kwik.	10172				Zwarte mees	14610			
Lachstern	06050				Noordse gele kwik.	10173				Pimpelmees	14620	4	16	nest
Visdief	06150	1	16	VLOT	Grote gele kwik.	10190				Koolmees	14640	5	16	id
Noordse stern	06160				Witte kwikstaart	10201	3	14	-	Boomklever	14790			
Dwergstern	06240				Rouwkwikstaart	10202				Taigaboomkruiper	14860			
Witwangstern	06260				Pestvogel	10480				Boomkruiper	14870			
Zwarte stern	06270	-	-	-	Waterspreeuw	10500				Buidelmees	14900			
Witvleugelstern	06280				Winterkoning	10660	3	16	-	Wielewaal	15080	-	-	-
Zeekoet	06340				Heggemus	10840	-	1	-	Grauwe klauwier	15150			
Alk	06360				Roodborst	10990				Klapekster	15200			
Papegaaiduiker	06540				Nachtegaal	11040	-	-	-	Roodkopklauwier	15230			
Holenduif	06680	-	1	-	Blauwborst	11060	3	14	-	Vlaamse gaai	15390	1	12	-
Houtduif	06700	4	15	-	Zwarte roodstr.	11210				Ekster	15490	4	13	-
Turkse tortel	06840	-	-	-	Gekr. roodstr.	11220				Notenkraker	15570			
Tortelduif	06870	1	15	-	Paapje	11370	-	-	-	Kauw	15600			
Koekoek	07240	-	4	-	Roodborsttapuit	11390	-	-	-	Russische kauw	15601			
Kerkuil	07350				Tapuit	11460				Roek	15630			
Steenuil	07570				Beflijster	11860				Zwarte kraai	15671	1	13	-
Bosuul	07610				Merel	11870	5	15	-	Bonte kraai	15673			
Ransuil	07670				Kramsvogel	11980				Raaf	15720			
Velduil	07680				Zanglijster	12000	2	15	-	Spreeuw	15820	-	3	-
Ruigpootuil	07700				Koperwiek	12010				Huismus	15910	Borduurend		
Nachtwaluw	07780				Grote lijster	12020	-	3	-	Ringmus	15980	-	-	-
Gierzwaluw	07950				Celtis zanger	12200	-	-	-	Vink	16360	-	4	-
Ijsvogel	08310				Sprinkhaanrietz.	12360				Keep	16380			
Bijeneter	08400				Snor	12380	-	-	-	Europese kanarie	16400			
Scharrelaar	08410				Waterrietzanger	12420				Groenling	16490	-	4	-
Hop	08460				Rietzanger	12430	-	3	-	Putter	16530			
Draaihals	08480				Bosrietzanger	12500	-	3	-	Sijs	16540			
Grijskopspecht	08550				Kleine karekiet	12510	15	14	-	Kneu	16600	-	4	-
Groene specht	08560				Grote karekiet	12530	-	-	-	Frater	16620			
Zwarte specht	08630				Spotvogel	12590	-	-	-	Barmsijs	16630			
Grote bonte specht	08760	-	5	-	Sperwergrasmus	12730				Kleine barsijs	16634			
Kleine bonte specht	08870				Braamsluiper	12740				Kruisbek	16660			
Kuilleeuwerik	09720				Grasmus	12750	1	16	-	Grote kruisbek	16680			
Boomleeuwerik	09740				Tuinfluit	12760	2	14	-	Roodmus	16790			
Veldleeuwerik	09760	1	16	-	Zwartkop	12770	3	14	-	Goudvink	17100			
Strandleeuwerik	09780				Bladkoninkje	13000				Appelvink	17170			
Oeverwaluw	09810	-	0	-	Bergfluit	13070				Ijsgors	18470			
Boerenwaluw	09920	6	13	-	Fluiter	13080				Sneeuwgors	18500			
Huiswaluw	10010	8	13	-	Tijftjaf	13110	2	14	-	Geelgors	18570	-	-	-
Grote pieper	10020				Fitis	13120	-	3	-	Ortolaan	18660			
Duinpieper	10050				Goudhaantje	13140				Bosgors	18730			
Boompieper	10090	-	-	-	Vuurgoudhaantje	13150				Dwerggors	18740			
Graspieper	10110	1	16	-	Grauwe vliegenv.	13350	-	-	-	Rietgors	18770	-	4	-
Roodkeelpieper	10120				Kleine vliegenv.	13430				Grauwe gors	18820			
Water-/Oever- pieper s.l.	10140				Bonte vliegenv.	13490								
Waterpieper s.s.	10141				Baardmanneltje	13640								
Oeverpieper s.s.	10143				Staatmees	14370	1	16	-					
Gele kwikstaart s.l.	10170	3	14	-	Glanskop	14400								
Gele kwikstaart s.s.	10171				Matkop	14420	-	-	-					
					Kuilmees	14540								

Toelichting kolom "broedcode"

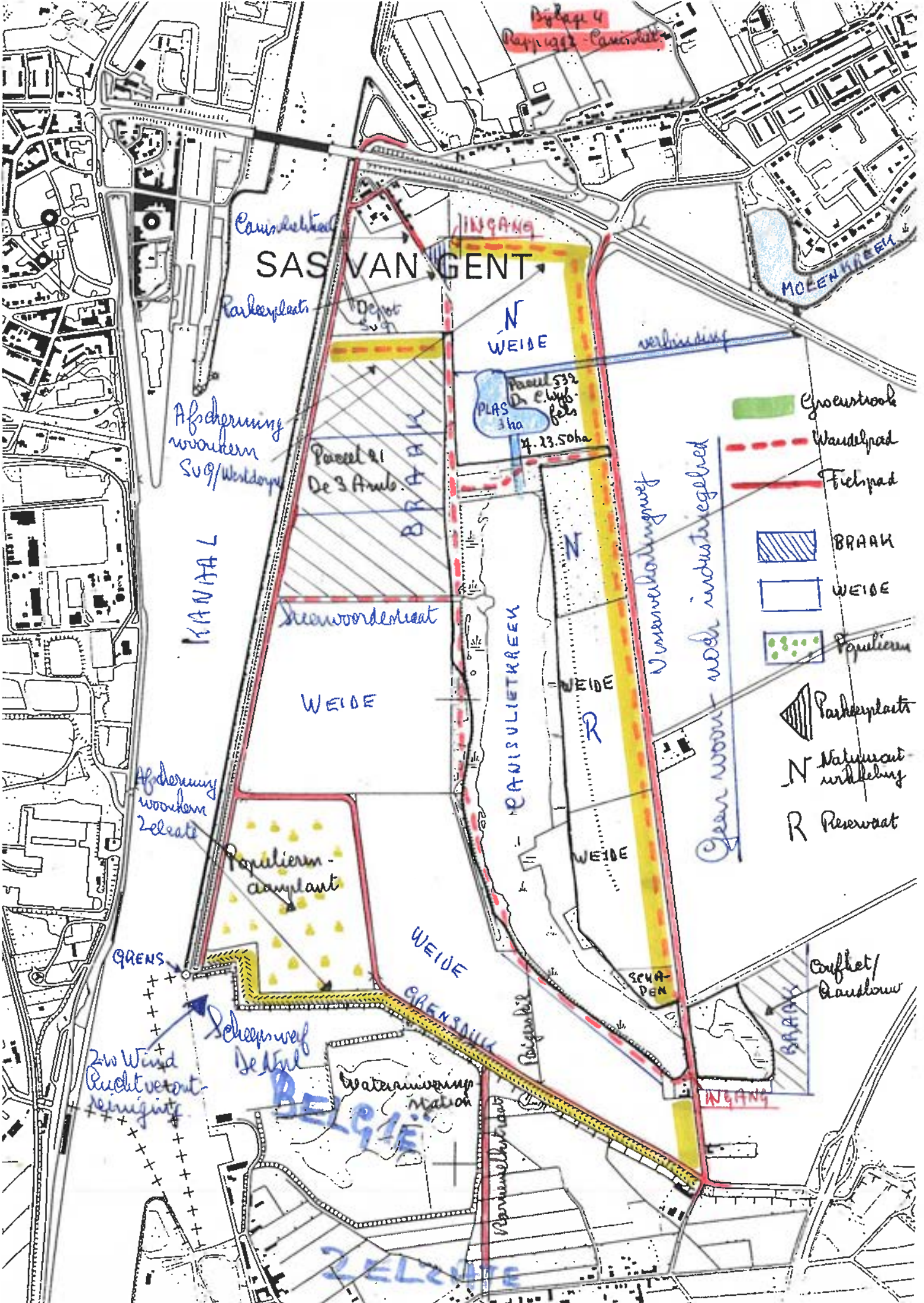
- 0 - Soort waargenomen, in het broedselsoen, buiten het broedbiotoop.
- 1 - Soort waargenomen, in het broedselsoen, in het broedbiotoop.
- 2 - Eenmalige waarneming van zingende of baitsende vogel in het broedselsoen.
- 3 - Waarneming van een paar in geschikt broedbiotoop in het broedselsoen.
- 4 - Territoriumgedrag (zang, gevechten) op ten minste twee dagen, die meer dan een week uit elkaar liggen, op dezelfde plaats vastgesteld.
- 5 - Baltsend paar (ook paring) in het territorium.
- 6 - Bezoek van vogel aan een waarschijnlijke nestplaats.
- 7 - Angstkreten of ander gedrag (alarmeren), dat wijst op de aanwezigheid van een nest of jongen.

- 8 - Vogel met broedvlekken.
- 9 - Transport van nestmateriaal, nestbouw of uithakken van nestholte.
- 10 - Aflleidingsgedrag.
- 11 - Pas gebruikt nest of verse elerschalen gevonden.
- 12 - Pas uitgevlogen jongen van nestblijvers of donsjongen van nestvladers.
- 13 - Bezoek door ouders aan een nest, waarvan de inhoud niet vastgesteld kan worden of waarneming van broedende vogel.
- 14 - Transport van ontlastingspakketje of voedsel voor jongen.
- 15 - Nest met eieren.
- 16 - Nest met jongen gezien, of de jongen in het nest gehoord.

Bijlage 4
Rapport - Casusstudie

SAS VAN GENT

- Groenstrook
- Wandelpad
- Fielspad
- BRAAK
- WEIDE
- Populierm
- Parkeerplaats
- N Natuurontwikkeling
- R Reservaat

Casusstudie

Parkeerplaats

Depot Suq

INGANG
N
WEIDE

Parcel 532
D. e. v. v. b. f. e. l. s.
3 ha
4.23.50ha

Afsluiting
woudem
Suq/Westdorp

Parcel 21
De 3 Amsb.

BRAAK

KANAAL

Steenwoordeleest

WEIDE

PARISULIETRAEK

WEIDE

N

R

WEIDE

Afsluiting
woudem
Zelcote

Populierm-
aanplant

WEIDE

GRENS

Scheepswaf
de Hul

Waterpomping
station

Zw Wind
Richt verto
Rijngint

ZELCOTE

Verenigingsweg

Geen woud wdd industriegelied

Grifhet/
Raukhouw

INGANG

VOORSTEL/SUGGESTIE SANERING C A N I S V L I E T.

- 1) Waterkwaliteit verbeteren :
  - a) aangepast beheer op landerijen tussen kanaal en Visserverkortingsweg (geen gebruik van meststoffen, insecticiden e.d.)
  - b) Infiltratie van vervuild kwelwater uit het kanaal opheffen.
  - c) geheel of gedeeltelijk verwijderen van de sterk vervuilde modderlaag op de bodem van de Canisvlietkreek.
  - d) Visbestand aanpassen/beheer
  - e) Rietkraag maaien.

- 2) Aanpassen van de waterhuishouding en, voor zover als mogelijk, een meer natuurlijk waterpeil nastreven (winter hoog/zomer laag).

- 3) Uitbreiding van het gebied : ten opzichte van de kreek :
  - ten oosten tot aan de Visserverkortingsweg (R)
  - ten noorden tot aan de Rijksweg (N)
  - ten westen tot aan het kanaal (Buffer)

ten opzichte van het kreekje gelegen ten oosten van de Visserverkortingsweg : stuk braak laten liggen (conflictsituatie landbouw)

- 4) Uitbreiding PASSIEVE recreatie :
  - Aanleg groenstrook (+ 20 meter breed) waarin wandelpad zodat, zonder verstoring, volledig rond de kreek kan gewandeld worden.
  - Deze groenstrook vooraf + 2 meter opvoeren met bagger uit de kreek en grond uit de te maken plas (Zie punt 7).
  - Bepplanten met lage boschages (Hondsroos, braam e.d.) zodat deze aansluit bij de kruinen van de populieren op de Visserverkortingsweg waarop zeer druk, gevaarlijk en storend verkeer.
  - Aanleg parkeerplaats aan de ingang (2) van het gebied.
  - Een bord met plattegrond, toelichting en uitleg aan beide ingangen.

- 5) Grensdijk vanaf kanaal tot aan Visserverkortingsweg beplanten zoals reeds ten oosten van deze weg het geval is (afscherming woonkern Zelzate)
  - Aanplant populierenbos aan de zuidwestkant van de Anthonijpolder (Zw-wind/luchtverontreiniging/afscherming)

- 6) Noordelijk deel van de Anthonijpolder laten braak liggen (ten noorden van Steenvoordestraatje) Perceel 21 zou eigendom zijn van de 3 Ambachten Hier broeden Kluut (kolonie tot 15 nesten), Tureluur, Kievit, Kleine Plevie Scholekster, Veldleeuwerik, Graspieper e.a.. Worden daar nu telkens verstoord door landbouwactiviteiten.

- 7) Aan de noordkant (N) een plas maken van + 3 ha en 1 à 1½ diep. Was vroeger de kop van de kreek met een zeer rijke fauna en flora. Ontwikkeling/herstel kan hier dan zeer nauwkeurig gevolgd worden. Eigenaar Dr. C. Wijffels is bereid dit stuk ter beschikking te stellen. Pachter wenst GEEN verlenging van kontrakt welke afloopt in 1993!
  - Verbinding tot stand brengen met Molenkreek en Canisvlietkreek (doorstroming/zuurstof). Molenkreek is veel minder vervuild.
  - Een betere "natuurontwikkeling" kan men zich nauwelijks voorstellen.

- 8) Enkele sloten rond het gebied dempen o.m. aan weidestrand.

Voor dit alles : Zie bijgaand kaartje.

Johan van den Steen.